

کارگران انگلیسی و آلمانی برای صلح تظاهرات می کنند (۱)

بطوری که همه می دانند، در انگلیس و آلمان مدتهاست که فعالیت شوونیستی به وسیله روزنامه‌های بورژوا، بخصوص روزنامه‌های بازاری تعقیب می شود که در آنها این دو کشور، یکی بر علیه دیگری برانگیخته می شوند. رقابت بین سرمایه داران انگلیسی و آلمانی در بازار جهانی بیش از پیش شدید می شود. تفوق پیشین انگلیس و سلطه تقسیم نشده آن در بازار جهانی چیزی مربوط به گذشته می گردد. آلمان یکی از ممالک سرمایه داری است که بخصوص با سرعت رشد می کند، و محصولات آن به مقیاس دائم التزایدی در خارج بازار می جویند. مبارزه برای مستعمره و تضاد منافع تجاری در جامعه سرمایه داری از دلایل عمده جنگ می شود. بنابراین جای تعجب نیست که سرمایه داران هر دو کشور، جنگ بین آلمان و انگلیس را اجتناب ناپذیر می دانند، و نظامیان در هر دو جانب آنرا کاملاً مطلوب فرض می کنند. جینگوهای (۲) انگلیسی می خواهند قدرت یک رقیب خطرناک را با نابود کردن قدرت دریایی آلمان که هنوز بی اندازه ضعیف تر از انگلیس است کاهش دهند. یونکرهای آلمان و ژنرالها، به سرکردگی ویلهلم دوم بوربون بدین امید که قادر خواهند بود که از برتری تعداد افراد خود در نیروهای زمینی سود جویند، و بدین امید که غریو پیروزیهای نظامی نارضائی روزافزون توده‌های کارگر را فرو خواهد نشاند و از تشدید مبارزه طبقاتی در آلمان جلوگیری خواهد کرد، در پی جنگ هستند.

کارگران انگلیسی و آلمانی تصمیم گرفتند که بر علیه خطر جنگ علناً اقدام کنند. مدتی مدید است که نشریات کارگری در هر دو کشور مبارزه‌ای خستگی ناپذیر را بر علیه شوونیسم و نظامی گری ادامه داده‌اند. اما آنچه که اکنون مورد نیاز است ابراز مؤثرتر خواست طبقه کارگر است تا بیان آن به وسیله ارگانهای مطبوعاتی. کارگران انگلیسی تصمیم گرفتند که یک هیئت نمایندگی به برلین بفرستند تا در یک تظاهرات عظیم که هدفش اعلام تصمیم توأم طبقه کارگر هر دو کشور مبنی بر اعلام جنگ علیه جنگ بود، شرکت کنند.

تظاهرات در روز یکشنبه ۲۰ سپتامبر (بنابر تقویم قدیم، هفتم) در برلین صورت گرفت. اینبار نمایندگان کارگران انگلیسی توانستند که کارگران برلین را بدون مخالفت و مشکلی مورد خطاب قرار دهند. دو سال پیش وقتی که ژ. ژائور می خواست به نمایندگی طبقه کارگر فرانسه، در یک گردهم آبی توده‌ای سوسیال دمکراتیک در برلین با کارگران آلمان صحبت کند و علیه جینگوهای بورژوا اعتراض کند، حکومت آلمان او را از این کار منع کرد. اینبار حکومت آلمان جرأت بیرون راندن هیئت نمایندگی کارگران انگلیس را نکرد.

جلسه عظیمی از کارگران در یکی از بزرگترین تالارهای برلین برپا شد. حدود پنج هزار نفر بلافاصله در این تالار اجتماع کردند، و اضافه جمعیت مرکب از چندین هزار تن دیگر، زمینها و خیابانهای اطراف را اشغال کردند. مأموران حفظ نظم جلسه که بازوبندهای سرخی بر بازو داشتند حفظ نظم را برعهده گرفتند. رفیق لژین، رهبر مشهور اتحادیه‌های کارگری آلمان (که «آزاد» خوانده می شوند، ولی عملاً اتحادیه‌های سوسیال دمکرات هستند)، به هیئت نمایندگی انگلیسی از طرف تمام طبقه کارگر سازمان یافته سیاسی و صنعتی آلمان، خوش آمد گفت. او گفت که ۵۰ سال قبل کارگران فرانسوی و انگلیسی برای صلح تظاهرات کردند. در آنزمان آن پیشقدمان سوسیالیست به وسیله توده‌های سازمان یافته پشتیبانی نشدند. امروز انگلستان و آلمان روی هم دارای ارتشی مرکب از ۴.۳ میلیون کارگر سازمان یافته‌اند. از طرف این ارتش بود که اکنون هیئت نمایندگی انگلیس و گردهم آبی برلین صحبت کرد و اعلام داشت که تصمیم جنگ یا صلح در دست طبقه کارگر قرار دارد.

یکی از اعضای هیئت نمایندگی انگلیس به نام مدیسون در نطق جوابیه خود فعالیت جنگجویانه رسوایی را که به وسیله بورژوازی تعقیب می شود محکوم کرد و خطابه‌ای را از طرف کارگران انگلیسی تسلیم کارگران آلمانی کرد، که به وسیله ۳۰۰۰ کارگر امضا شده بود. سخنگو اضافه کرد که نمایندگان هر دو جناح جنبش کارگری انگلیس در میان امضاء کنندگان وجود دارند (یعنی هم سوسیال دمکراتها و هم طرفداران حزب مستقل کارگر که هنوز دارای نقطه نظر محکم سوسیالیستی نیستند). خطابه خاطر نشان می کرد که جنگها در خدمت طبقات دارا هستند. توده‌های کارگر تحمل تمام بارهای سنگین جنگ را می کنند. طبقات دارا از مصیبت‌های ملی سودجویی می کنند. بگذار کارگران متحد شوند تا بر علیه نظامیگری بجنگند و صلح را تضمین نمایند!

پس از نطق سایر اعضای هیئت نمایندگی انگلیس و یک نماینده حزب سوسیال دمکرات آلمان، ریچارد فیشر، جلسه با به اتفاق آراء پذیرفتن قطعنامه‌ای مبنی بر نکوهش «سیاست خودخواهانه و کوتاه بینانه طبقات حاکم و استثمارگر» و اعلام آمادگی برای عمل کردن بر طبق قطعنامه کنگره بین الملل اشتوتگارت یعنی نبرد بر علیه جنگ با تمام وسائل، خاتمه یافت. جلسه در حالیکه کارگران سرود مارس را می خواندند با نظم ختم شد. تظاهرات خیابانی انجام نگرفت. پلیس برلین و مقامات نظامی محلی نا امید گشتند. این از خصوصیت‌های رژیم آلمان است که آرام ترین تظاهرات کارگران باید همراه با نمایش پلیس و ارتش باشد. به پادگان برلین آماده باش داده شده بود. دسته‌های سربازان در بخشهای شهر بر طبق نقشه‌های مؤکد تمرکز داده شده بودند، عمدتاً چنانکه پناهگاهها و تعدادشان به آسانی قابل تشخیص نبود. واحدهای پلیس در خیابانها و میدانهای مجاور تالار جلسه گشت می زدند، بخصوص جاده‌ای که از آنجا به قصر سلطنتی ختم می شد. قصر سلطنتی به وسیله پلیس در لباسهای عادی و سربازان که در حیاطهای قصر پنهان شده بودند احاطه شده بود. با نظام پیچیده‌ای پلیس برای کشیک دادن سازمان داده شده بود و دسته‌های پلیس در خیابانها پرسه می زدند؛ افسران پلیس به تمام محلهای «مهم» اعزام شده بودند؛ پلیسهای دوچرخه سوار به منزله خبرگیر عمل کردند و مقامات نظامی را از هر قدمی که «دشمن» برمی داشت آگاه می کردند؛ پلها و معبرها در تحت سه برابر محافظت قرار داده شده بودند. وروارتس (Vorwarts) هنگام اظهار نظر درباره تمام این اقداماتی که به وسیله حکومت ویلهلم دوم صورت گرفت به طنز نوشت: «آنها به پاسبانی از سلطنتی که در معرض تهدید است پرداختند».

ما از جانب خود می افزائیم که این یک تمرین بود. ویلهلم دوم و بورژوازی آلمان تمرین یک نبرد نظامی با طبقه کارگر شورشی را می کردند. چنین تمرینهایی در هر حال و بی شک هم برای توده‌های کارگر مفید است و هم برای سربازان آنطور که سرود کارگران فرانسوی می گوید «این یک موفقیت خواهد بود!». تمرینهای تکراری، شاید با آهستگی بسیار، اما با اطمینان بسیار به نقطه اوج عظیم تاریخی ختم می شوند.

نوشته شده در ۸ (۲۱) سپتامبر ۱۹۰۸

کلیات آثار لنین، جلد ۱۵

توضیحات

۱- این مقاله توسط لنین در ارتباط با گردهم آیی کارگری که در ۷ (۲۰) سپتامبر ۱۹۰۸ برای اعتراض علیه تهدید جنگ تشکیل شده بود، نوشته شده است. قرار بود که این مقاله در شماره ۳۶ نشریه پرولتاری منتشر شود اما هیچگاه انتشار نیافت.

۲- jingo - ناسیونالیست افراطی جنگ طلب.
